

Hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 22 mei 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Drees en Blom.

Toen ik Uw 21 ontving had ik juist een afspraak gemaakt voor audiëntie bij Sukarno. Gezien het feit dat Hatta op reis is en de Sultan zo moeilijk is in de Ambon-affaire heb ik na ernstig beraad besloten Uw suggestie rechtstreeks met de President te bespreken.

Ik heb hem hedenmorgen uiteengezet hoe zeer men zich in Nederland met de Ambon-affaire bezig houdt en hoe zeer men om verschillende redenen gesteld is op een vredelievende oplossing. Ik heb hem toen het gerezen denkbeeld ontvouwd en daarbij zeer de nadruk op gelegd dat een echec natuurlijk niet geriskeerd mocht worden. De eerste reactie van Sukarno was gunstig. Hij verklaarde mij over deze zaak ernstig te willen nadenken en zou mij vermoedelijk Dinsdagavond weer voor een bespreking uitnodigen. Hij kreeg de Sultan hedenavond op bezoek en zou de zaak ook met hem doornemen. Ik verklaarde voorts volledig gemachtigd te zijn een verklaring af te leggen nopens afstoting van ongehoorzame KNIL-militairen op Ambon. Ik meende nu echter een dergelijke verklaring te moeten aanhouden tot het nieuwe denkbeeld overwogen was. Sukarno ging ook hiermede accoord.

Voorts hebben wij nog gesproken over de moeilijkheden in Makassar en over de gearresteerde Nederlanders en ik heb een beroep op Sukarno gedaan ook in deze zaak tot een bevredigende oplossing te komen.

In verband met zijn radiorede heb ik hem nog gevraagd of hij van mening was dat door de laatste beslissing over een unitaristische staat de politieke agitatie gekalmeerd zou kunnen worden. Zijn verwachtingen waren dat deze agitatie zou verminderen. Hij herhaalde nog eens dat totstandkoming van een unitaristische staat de samenwerking met Nederland niet zou benadelen.

Gezien de doeleinden die ik bij Sukarno wens te bereiken heb ik niet gesproken over zijn uitlatingen over N.-Guinea in zijn laatste radiorede. Hij heeft zijnerzijds evenmin over NG gesproken.

Van het verder verloop van deze demarche zal ik U op de hoogte houden.